

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Cotruța Sergiu în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui,

Cușneriova Claudia XXXXX, născută la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 23.04.2019 – 01.11.2019

instanța de apel: 25.11.2019 – 24.11.2020

instanța de recurs: 01.03.2021 – 26.05.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 01 noiembrie 2019, Cușneriova Claudia a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa - 6 (șase) luni închisoare în penitenciar pentru femei.

Cușneriova Claudia a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa - 6 (șase) luni închisoare în penitenciar pentru femei.

Cușneriova Claudia a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa - 6 (șase) luni închisoare în penitenciar pentru femei.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor i s-a stabilit lui Cușneriova Claudia pedeapsa definitivă - 1 (unu) ani închisoare în penitenciar pentru femei.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea aplicată lui Cușneriova Claudia, a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 1 (unu) ani, cu obligarea acesteia să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent.

A fost respinsă cererea procurorului privind încasarea de la inculpată a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 5740 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Prin sentință, prima instanță a constatat că, Cușneriova Clavdia la data de 09 octombrie 2017, în loc și circumstanțe nestabilite, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu alte persoane la moment neidentificate, având intenția la confecționarea și deținerea documentului oficial fals, a confecționat ancheta socială cu nr. X din data de 09.10.2017, din numele secretarului Consiliului local din s. Varnița - Ștefaniuc Svetlana, care acordă dreptul la primirea unui ajutor material și cunoscând cu certitudine că acest document este fals, l-a prezentat în Fondul Republican de susținere socială a populației pe numele său, în vederea obținerii ajutorului material. Conform informației nr. 550 din data de 24.10.2017 eliberată de către Primăria s. Varnița, r. Anemii Noi, ancheta socială depusă de Cușneriova C. nu a fost întocmită și eliberată de către Primărie pe numele acesteia. Totodată conform rapoartelor de expertize judiciare nr. 34/12/1-R-963 din data de 21.03.2018 și nr. 34/12/1-R-1722 din data de 30.11.2018 ancheta socială numită este falsă.

Tot ea, într-o zi neidentificată a lunii noiembrie 2015 în loc și circumstanțe nestabilite, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu alte persoane la moment neidentificate, având intenția la confecționarea și deținerea documentului oficial fals, a confecționat ancheta socială din data de 04 noiembrie 2015, din numele secretarului al Consiliului local din s. Varnița - Ștefaniuc Svetlana, care acordă dreptul la primirea unui ajutor material și cunoscând cu certitudine că acest document este fals, l-a prezentat în Fondul republican de susținere socială a populației pe numele său, în vederea obținerii ajutorului material. Conform rapoartelor de expertize judiciare nr. 34/12/1-R-963 din data de 21.03.2018 și nr. 34/12/1-R-1722 din data de 30.11.2018 ancheta socială numită este falsă.

Tot ea, într-o zi neidentificată a lunii noiembrie 2016 în loc și circumstanțe nestabilite, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu alte persoane la moment neidentificate, având intenția la confecționarea și deținerea documentului oficial fals, a confecționat ancheta socială din data de 10 noiembrie 2016, din numele secretarului al Consiliului local din s. Varnița - Ștefaniuc Svetlana, care acordă dreptul la primirea unui ajutor material și cunoscând cu certitudine că acest document este fals, l-a prezentat în Fondul Republican de susținere socială a populației pe numele său, în vederea obținerii ajutorului material. Conform rapoartelor de expertize judiciare nr. 34/12/1-R-963 din data de 21.03.2018 și nr. 34/12/1-R-1722 din data de 30.11.2018 ancheta socială numită este falsă.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul din cadrul Procuraturii mun. Bender, Moraru Roman, prin care a solicitat admiterea

apelului, casarea parțială a sentinței în partea respingerii cerințelor acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care, să fie obligată condamnată să recupereze cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor în beneficiul statului în sumă totală de 5 740 lei.

3.1. În motivarea cererii de apel, procurorul a menționat că:

- nu este de acord cu sentința în cauză deoarece instanța a respins încasarea cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în suma totală de 5740 lei, motivând că legea procesual-penală nu prevede o obligație imperativă în acest sens care ar urma să fie pusă pe seama inculpatei.;

- de către instanța de judecată la emiterea sentinței nu s-a luat în considerație faptul, că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizei grafoscopice și tehnice a documentelor ce constituie 3920 lei și a expertizei grafoscopice simple ce constituie 1820 lei, iar în total statul a suportat cheltuieli în suma totală de 5740 lei, (în baza Hotărârii Guvernului nr. 194 din 24.03.2017 pentru aprobarea tarifelor la serviciile de expertiză judiciară și extrajudiciară), ce urma a fi încasată de la inculpată în beneficiul statului conform prevederilor art. art. 227 - 229 din codul de procedură penală, în care se indică că „instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare”, iar excepțiile prevăzute de lege nu se referă la cazul dat. Instanța contrar prevederilor art. art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) din Codul de procedură penală, nu a dispus acest fapt;

- sentința referitor la încasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare;

- legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 din Codul de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat;

- sentința instanței de judecată emisă pe caz este neîntemeiată în partea respingerii cerințelor acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020, a fost admis integral apelul, casată sentința în partea cheltuielilor de judecată, rejudecată cauza și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a încasat de la Cușneriova Claudia în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 5 740 (cinci mii șapte sute patruzeci) lei.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând acțiunile inculpatei Cușneriova Clavdia în baza dispozițiilor art. 361 alin. (2) lit. b) - confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane; art. 361 alin. (2) lit. b) - confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane și art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal - confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane.

Instanța de apel a constatat că prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și de drept, vinovăția inculpatei care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, apreciind faptele săvârșite de aceasta, încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a reținut că, necătând la faptul că inculpata nu și-a recunoscut vina în cele incriminate, culpa acesteia în comiterea infracțiunilor incriminate este dovedită și prin următoarele probe, administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate de către instanța de fond, verificate prin citire în apel și anume prin: declarațiile martorilor - Cara Larisa, Ștefaniuc Svetlana, Nichitenco Alexandr, Boboc Nadejda, precum și procesul-verbal de ridicare din 30.11.2017 (f.d.68-69, 160-161); scrisoarea primarului s. Varnița către IP Bender (f.d.31-33); cererea întocmită de Cușneriova C., cu privire la primirea ajutorului material (f.d.36); scrisoarea cu privire la informarea cet. Cușneriova C. de către Fondul Republicat de susținere socială a populației, prin care a fost refuzat în acordarea ajutorului material (f.d.42); declarația cet. Ștefaniuc Svetlana, precum că nu a întocmit acte cu privire la acordarea ajutorului material pe numele Cușneriova C. (f.d.43); copiile registrului de evidență a adevărințelor, potrivit cărora cu data de 09.10.2017 nu figurează numele Cușneriova C. (f.d.45-46. 48-49); raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-963 din data de 21.03.2018 (f.d.114); raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-1722 din data de 30.11.2018 (f.d.149); corpurile delictive – 3 anchete sociale.

Instanța de apel a relevat că, din probele menționate mai sus rezultă că inculpata cunoștea că anchetele sociale sunt false și le-a folosit la primirea ajutoarelor sociale bănești de la Fondul republican de susținere socială a populației. Instanța de judecată atestă că probele administrate în cadrul procesului confirmă împrejurările de fapt reținute în privința lui Cușneriova Clavdia, fiind suficiente pentru a dovedi incontestabil că faptele există, acestea constituie infracțiuni și au fost săvârșite de inculpată.

Totodată, instanța de apel a reținut că, prin conținutul raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-963 din 21.03.2018 și raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-1722 din 30.11.2018, se confirmă cert că cele trei anchete sociale, pe care le-a deținut inculpata, sunt false, prin urmare este dovedită vina inculpatei pe toate trei episoade.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat instanța de apel a apreciat-o ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art.66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Instanța de apel a considerat că aceste afirmații ale inculpatei reprezintă opinia subiectivă a părții apărării or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) - confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane; art. 361 alin. (2) lit. b) - confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane, și art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal - confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatei în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatei a elementelor infracțiunilor incriminate.

Instanța de apel apreciind probele pe cauza penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând concomitent argumentele din rechizitoriu în raport cu probele cercetate în cadrul ședinței de judecată,

instanța conchide că, învinuirea adusă inculpatei este întemeiată, acțiunile just calificate în temeiul art. 361 alin. (2) lit. b) - confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane; art. 361 alin. (2) lit. b) - confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane și art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal - confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane.

La capitoul numirii pedepsei inculpatei, instanța de apel a considerat concluzia primei instanțe corespunzătoare stării de drept și întemeiată din punct de vedere al principiilor stabilirii pedepsei penale.

La adoptarea sentinței, individualizând pedeapsa, instanța de apel a notat că prima instanță a respectat prevederile art. 96, art. 385 alin. (1) și art. 394 alin. (1) și alin. (2) Cod procedură penală, conform cărora instanța este obligată să indice în partea descriptivă a sentinței care sunt circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana inculpatului, precum și motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, cât de faptul că inculpata nu și-a recunoscut fapta comisă, nu și-a conștientizat pe deplin vina, la nivelul de înțelegere a situației în care a ajuns, anterior nu a fost condamnată, este la o vârstă înaintată, la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află, are în grija sa fiul invalid de gr. I, se caracterizează pozitiv. De asemenea, fiind notat și faptul că inculpata pentru prima dată a comis o infracțiune mai puțin gravă.

În accepțiunea instanței de apel, pedeapsa sub formă de 6 luni închisoare cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal pentru fiecare episod în parte, iar potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă definitivă de 1 (unu) an închisoare cu executarea acesteia în penitenciar pentru femei, iar conform art. 90 Cod penal, fiindu-i stabilit un termen de probă de 1 (unu) an, aplicată va asigura pe deplin corectarea și reeducarea inculpatei, luând în considerație realizarea scopului pedepsei penale ce ține de prevenirea comiterii altor infracțiuni atât de către inculpat, cât și de către alte persoane.

Instanța de apel a reiterat că, la determinarea categoriei și mărimii pedepsei, prima instanță a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, 90 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave prin prisma prevederilor

art. 16 Cod penal, de gradul social redus al faptei, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea.

În situația dată, reieșind din caracterul infracțiunii conform prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă. În acest caz, instanța dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Din aceste considerente instanța de apel a apreciat că executarea pedepsei cu închisoare stabilită inculpatei nu este rațională motiv pentru care potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei și fixarea unui termen de probă, dacă în acest timp inculpata nu vor comite alte infracțiuni și prin comportare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat

La caz, instanța de apel efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatei, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, ținând cont de pericolul social reprezentat de fapta comisă, consideră că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatei, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă prin pedeapsa stabilită de instanța de fond.

În concluzie, instanța de apel a statuat că pedeapsa aplicată inculpatei a fost individualizată corect, este echitabilă și proporțională circumstanțelor cauzei și personalității inculpatului și corespunde scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, astfel nefiind atestate careva temeieri de implicare a instanței de apel în sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei, or careva circumstanțe ce ar indica la aplicarea celei mai aspre pedepse (pedeapsa exclusivă cu închisoare) nu au fost stabilite.

Privitor la solicitarea apelantului în ceea ce privește încasarea din contul inculpatei Cușneriova Clavdia a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei grafoscopice și tehnice a documentelor nr. 34/12/1-R-963 din 21.03.2018 ce constituie în total 3920 lei iar pentru expertiza

grafoscopică simplă nr. 34/12/1-R-1722 din 30.11.2018 ce constituie 1820 lei, iar în total 5740 lei în beneficiul statului, instanța de apel a reiterat că, potrivit art.229 alin.(1), (2) și (3) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

În conformitate cu art.143 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală al „Expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea: altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.”

Astfel, ținând cont de faptul că alin. (2) al art. 143 din Codul de procedură penală, a fost abrogat prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, potrivit căruia „Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”, solicitarea apelantului cu privire la încasarea de la inculpată, în beneficiul statului, a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei grafoscopice și tehnice a documentelor nr. 34/12/1-R-963 din 21.03.2018 ce constituie în total 3920 lei iar pentru expertiza grafoscopică simplă nr. 34/12/1-R-1722 din 30.11.2018 ce constituie 1820 lei, iar în total 5 740 lei, este una întemeiată și astfel, instanța de apel a considerat necesar de a o admite.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Cotruța Sergiu în numele inculpatei Cușneriova Clavdia, prin care invocând în calitate de temeiuri pentru recurs ordinar prevederile **art. 427 alin. (1) pct. 6), 16)** Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și menținerea sentinței.

5.1. În motivarea recursului ordinar, avocatul Cotruța Sergiu în numele inculpatei Cușneriova Clavdia a menționat că:

- legea reglementează expres care anume cheltuieli sunt incluse în categoria cheltuielilor judiciare, în această listă nefiind însă incluse cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare;

- prevederile art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că: „în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova”;

- în această ordine de idei, se reține că potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, „părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor”;

- în concordanță cu art. 100 alin. (2) Cod procedură penală și art. 6 par. 2 CEDO, obligația de administrare a probelor pentru demonstrarea vinovăției unei persoane este pusă în seama organului de urmărire penală, în timp ce persoana acuzată beneficiază de „prezumția de nevinovăție”;

- dispoziția art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul. Tot aici, se face trimitere și la prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora plata pentru expertizele judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat;

- în prezenta cauză penală, ordonatorul expertizelor judiciare cu nr. 34/12/1-R-963 din 21.03.2018 și cu nr. 34/12/1-R-1722 din 30.11.2018 a fost organul de urmărire penală, fără existența unei asemenea cereri din partea apărării;

- în situația când efectuarea expertizei a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, dar nu din contul inculpatei;

- cheltuielile judiciare cu privire la expertizele efectuate în prezenta cauză penală urmează a fi suportate de ordonator, ori punerea acestora în sarcina inculpatei ar contraveni prevederilor legale enunțate supra. Totodată, Cușneriova Claudia nu are posibilitatea efectivă de achitare a unor

asemenea cheltuieli, fiind pensionară, fapt care ar reprezenta o împovărare lipsită de temei faptic și juridic;

- în calitate de practică judiciară relevantă, remarcă deciziile Curții Supreme de Justiție în cauzele nr. XXXXX și nr. XXXXX.

6. Referință asupra recursului declarat a fost depusă de către procuror, prin care a solicitat dispunerea inadmisibilității recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza materialelor din dosar.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, un complet format din 3 judecători, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Iar, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi de drept procesual sau formal și de drept material sau substanțial. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal atestă, că titularul acestuia invocă în calitate de temei pentru casarea deciziei instanței de apel pct. 6), 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept invocate prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că aceste erori de drept nominalizate de către recurent, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Așadar, cu referire la criticile invocate de avocatul Cotruța Sergiu în numele inculpatei, precum că instanța de apel nu a respectat prevederile sus menționate, Colegiul penal le apreciază ca fiind neîntemeiate, deoarece, simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță, nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat.

Din conținutul recursului declarat se constată că recurentul își exprimă convingerea că, instanța de apel greșit a ajuns la concluzia privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatei.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal atestă că motivul de recurs invocat de către recurent, nu și-a găsit confirmarea, în speță nefiind constatate erorile de drept invocate.

Contrar celor invocate în recursul ordinar, Colegiul penal consideră ca nefondată critica recurentului referitor la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, precum că, nemotivat s-a dispus încasarea de la Cușneriova Clavdia în beneficiul statului a sumei de 5 740 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate în procesul penal. Or, instanța de apel corect a specificat că norma prevăzută de art. 143 Cod de procedură penală, urmează a fi interpretată ținând cont de modificările operate prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare la 09 februarie 2018, potrivit căreia a fost abrogat alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat. Prin urmare, voința legiuitorului a fost

îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile de efectuare a expertizelor. Astfel, scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să prezinte excepție, dar nu regulă.

În continuitatea celor expuse, instanța de recurs notează că inculpata și apărătorul său nu au prezentat careva probe, care ar demonstra faptul că aceasta nu dispune de surse financiare, iar situația sa financiară este dificilă.

Având în vedere că expertiza grafoscopică și tehnică a documentelor nr. 34/12/1-R-963 din 21.03.2018 și expertiza grafoscopică simplă nr. 34/12/1-R-1722 din 30.11.2018, au fost efectuate după intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 316 din 22 decembrie 2017 și ținând cont că nu au fost constatate careva impedimente privind încasarea din contul inculpatei a cheltuielilor judiciare, se ajunge la concluzia că soluția instanței de apel raportată la prevederile art. art. 227, 229 alin. (1)-(3), 143 Cod de procedură penală, este corectă.

În partea ce se referă la argumentele recurentului precum că, în prezenta speță este incident și cazul de casare prevăzut de pct. 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, pe motiv că în norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine hotărârii de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție în cauza 1ra-816/2008 și 1ra-1542/2017, Colegiul penal le consideră nefondate și remarcă, că apărătorul greșit face trimitere la practica judiciară în cauza menționată mai sus, deoarece în acele spețe, *au fost aplicate prevederile art. 143 Cod de procedură penală, până la modificările operate prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare la 09 februarie 2018, potrivit căreia a fost abrogat alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, la caz, însă, rapoartele de expertiză în cauza penală în privința inculpatei Cușneriova Clavdia au fost efectuate la 21.03.2018 și respectiv 30.11.2018.*

În concluzie, Colegiul penal statuează, că în cauza dată criticile avocatului Cotruța Sergiu său sub aspectul temeiului de casare, invocat în recursul ordinar declarat, sunt nefondate, respectiv nu sunt argumentate astfel încât ar convinge instanța de recurs de a interveni în hotărârea atacată.

Așadar, Colegiul penal atestă, că la soluționarea cauzei instanța de apel întemeiat a ajuns la concluzia privind încasarea din contul inculpatei Cușneriova Clavdia în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 5 740 lei

Instanța de recurs rezumă că, totalitatea argumentelor invocate de recurent nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului ordinar și ca urmare acestea nu sunt suficiente pentru a constitui erori procesuale ce ar putea influența autenticitatea concluziilor instanței de apel.

Astfel, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aceste aspecte contestate și în prezentul recurs, nu se identifică, or instanța de apel s-a expus în decizia sa detaliat și argumentat asupra fiecărei chestiuni esențiale invocate în apelul declarat la caz, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate, fapt ce impune dispunerea inadmisibilității recursului ordinar declarat la caz, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Cotruța Sergiu în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Cușneriova Claudia XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 24 iunie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana